

POŻEGNANIE

Z KOŚCIOŁEM ŚW. JÓZEFA WE FREIBURGU

***Pozegnanie
z kościołem
Św. Józefa***

**Polska Misja Katolicka
we Freiburgu**

Prolog

Drodzy Parafianie!

Po 32 latach obecności miejscowej Polonii w kościele Św. Józefa we Freiburgu przy Breisacherstr. 119, dobiegła końca działalność duszpasterska w tym miejscu.

Skończyła się pewna epoka, nad czym głęboko ubolewamy. Przyjeliśmy z wielką pokorą i żalem obecny stan rzeczy. Prowadzeni mocą Ducha Św., z szacunkiem i w poczuciu wspólnej odpowiedzialności za Kościół, uznajemy jednak tak bolesną decyzję podjętą przez *Pfarrgemeinderat Freiburg Mitte*.

Serdeczne słowa wdzięczności kierujemy wobec niezastąpionego i długoletniego duszpasterza, ks. Dziekana Stanisława Steca - kanonika kapituły kolegiackiej św. Krzyża we Wrocławiu, który od lutego 1995 r. (czyli dokładnie 30 lat) pełni urząd Proboszcza teje parafii i urząd dziekański w Polskiej Misji Katolickiej.

Dziękujemy Księżom Wikariuszom, Studentom, Kapłanom odbywającym kursy językowe i wszystkich wspomagających duszpasterstwo polskojęzyczne przez minione 32 lata.

Dziękujemy Radzie Parafialnej wszystkich kadencji, wszystkim zaangażowanym i tym, którzy w jakikolwiek sposób są związani z kościołem św. Józefa.

Sam budynek sakralny, czyli kościół „pisany małymi literami” oznacza i ukazuje, że tutaj przy Breisacherstr. 119 we Freiburgu od 70 lat jest Kościół, „pisany dużymi literami” – czyli wspólnota wierzących grzeszników (bo wszyscy nimi jesteśmy).

Jesteśmy wszyscy kochani przez Boga, który jest miłością. Doświadczamy naszych słabości, ale chcemy się nawracać i trwać we wspólnocie, w której Duch św. wszystko odnawia i prowadzi do komunii z braćmi i siostrami w wierze.

Język grecki oddaje pojęcie kościoła słowem *Ekklesia* – od *ek kaleo* – zwoływać. Jesteśmy zatem ludem zwołanym, wezwanym po imieniu. Bóg nas tu zwołał z różnych miejsc: Freiburga, Emmendingen, Umkirch, Waldkirch, March i Bad Krozingen i wielu innych miejscowości, z których Polacy przyjeżdżali przez ostatnie 32 lata do kościoła Św. Józefa.

Chrześcijanie od samego początku świadomi tego wezwania gromadzili się w mieszkaniach prywatnych na modlitwie i łamaniu chleba, czyli Eucharystii. Później przeznaczali całe domy, wznosili bazyliki i wspaniałe budowle, w których gromadzili się na modlitwę. Po edykcji mediolańskiej (313 r.) zaczęto budować kościoły, bazyliki i katedry.

Dokładnie 70 lat temu poświęcono Bogu kościół Św. Józefa we Freiburgu. Pamiętajmy, że ludzie na ten cel przeznaczili swoje pieniądze i tak bardzo pragnęli z wielką ofiarnością zbudować Boży dom.

Obecnie na zakup dawnych kościołów nie ma zbyt wielu chętnych. Zamykanie kościołów i przeznaczanie ich na świeckie cele boli wierzących.

Decyzję o desakralizacji kościoła i przeznaczeniu go na cele świeckie podejmuje nie świecki urząd, ale biskup (w oparciu o swoje gremia doradcze) znający daną wspólnotę i jej możliwości. Nie można mówić, że ktoś kościoły nam odbiera: sami je oddajemy i sami opuszczamy. Każda taka świątynia – niszcząca, sprzedana na restaurację czy galerię sztuki – jest dla nas rachunkiem sumienia. To rachunek sumienia z żywej wiary. Rachunek sumienia z ofiarności. Rachunek sumienia z wychowania dzieci i dawania przed nimi świadectwa.

Wymowny jest obrzęd przekazania nowego kościoła do publicznego użytku liturgicznego, używa się wtedy wody, światła, oleju i kadzidła. Konsekracja kościoła oznacza oddanie tego miejsca Panu Bogu.

Podczas uroczystego poświęcenia kościoła biskup pokrapia mury wodą pobłogosławioną, a następnie namaszcza świętym olejem (Krzyżmem) ołtarz i ściany. Miejsca te są specjalnie w kościele zaznaczone znakiem krzyża i świecznikami. Są to tzw. zacheuszki – czyli krzyże apostołskie lub świeczniki apostołskie. Zwyczaj ten pochodzi z liturgii starogalijskiej. Skąd nazwa? Nazwa pochodzi od biblijnego imienia Zacheusz, który przyjął Jezusa Chrystusa w swoim domu. Postać z Ewangelii św. Łukasza z rozdz. 19-tego. Jezus zapragnął wejść do domu celnika Zacheusza. Dom ten stał się potem domem samego Boga.

Podniosły jest obrzęd konsekracji kościoła, bo biorący w nim udział człowiek nie ma wątpliwości, że dzieje się rzecz niezwykła. Obrzędu takiego brakuje natomiast, jeśli chodzi o desakralizację kościoła.

Czy za chwilę powiemy: „Bóg już nie mieszka przy Breisacherstr. 119?”

W Bournemouth w Wielkiej Brytanii dawny kościół metodystów zamieniono w hipermarket Tesco. W Caterham w Anglii otwarto kilka lat temu pierwszy na świecie *skatepark* w budynku starego kościoła. W Portichetto di Lusingo nad jeziorem Como w dawnym kościele działa warsztat samochodowy, a w Montescaglioso – sala do gry w ping-ponga. Kościół w Nowym Orleanie kupiła piosenkarka Beyonce, a w Sztokholmie piłkarz Zlatan Ibrahimovic. Nasz kościół zamieni się za kilka lat i zostanie przeznaczony pod budowę nowych obiektów freiburskiej *Universitätsklinikum*.

Z ogromnym bólem serca przyjmujemy do wiadomości fakt, że kościół Św. Józefa zostaje zdesakralizowany i usunięty z przestrzeni miasta Freiburg. W tym miejscu gościli kardynał, biskupi, kapłani i rzesze wiernych. To tutaj nasi Parafianie przyjmowali sakramenty inicjacji chrześcijańskiej: chrzest, I-komunię, bierzmowanie. Przed tym ołtarzem sprawowano sakrament małżeństwa, namaszczenia chorych. Nikt nie zliczył łez wylanych w konfesjonałach i Mszy odprawianych za naszych drogich zmarłych.

Świątynie, które budujemy są ważne, bowiem musimy mieć jakieś miejsce do modlitwy, ale najważniejsze jest to, aby Bóg znalazł miejsce w naszym sercu. Jeśli Bóg jednak nie znajdzie miejsca w moim sercu i w moim życiu, to na nic się zdadzą wszelkie świątynie, choćby najwspanialsze i ze szczerego złota. I nawet kolejny budynek kościelny nam nie pomoże.

Po co buduje się kościoły? – w tym miejscu Bóg uświęca człowieka a człowiek wielbi Boga. To są dwa ważne nurty: zstępujący i wstępujący. Świątynia ma znaczenie eschatologiczne. Aby wejść do domu Bożego, trzeba przekroczyć próg, symbol przejścia ze świata zranionego grzechem do świata nowego Życia, do którego są powołani wszyscy ludzie.

O świątyni trzeba pamiętać, troszczyć się o jej piękno zewnętrzne, estetykę i utrzymanie. W tym miejscu chcemy wszystkim podziękować, którzy do tej świątyni przynosili kwiaty, dbali o dekoracje, czystość (choćaby przez odkurzanie i pranie obrusów i innych paramentów liturgicznych).

Trzeba pamiętać o upomnieniu św. Pawła: „Czyż nie wiecie, żeście świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was? (...) Świątynia Boga jest święta, a wy nią jesteście” (1 Kor 3, 16-17).

Historia powstania kościoła Św. Józefa

Po długich przygotowaniach i żmudnych pertraktacjach z władzami kościelnymi i świeckimi (już od 1919 r.) pod przewodnictwem radcy duchownego Emila Rödelstaub, proboszcza macierzystej parafii *Herz Jesu* i jego rady fundacyjnej, udało się wynająć salę nr 8 na pierwszym piętrze budynku dawnych koszar przy Hugstetterstr. (dzisiaj Elsässerstr.).

W 1921 r. z dotychczasowej parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa (*Herz Jesu*) powołano do istnienia tymczasową parafię *Pfarrkuratie Sankt Josef*. Jej pierwszym duszpasterzem został ks. Karl Josef Baumeister, który wcześniej pracował jako wikariusz w parafii *Herz Jesu*. Msze św. sprawowano w prowizorycznej kaplicy. W 1921 r. parafia św. Józefa liczyła 1366 katolików. Dzięki zbiórkom pieniężnym udało się zebrać niezbędne wyposażenie i sprzęty liturgiczne, aby móc odprawić nabożeństwo.

Staraniem ks. Thomasa Biegera podjęto działania pod budowę nowego kościoła św. Józefa. W tym celu wynajęto dawną halę jeździecką na rogu

Hugstetterstraße i Steinstraße (dziś: Elsässerstraße/Berliner Allee) i przekształcono w prowizoryczny kościół.

W dniu 18 czerwca 1922 r. odbyło się uroczyste poświęcenie kościoła, który przetrwał 22 lata, aż został zniszczony podczas nalotu na Freiburg 27 listopada 1944 roku.

Dopiero w 1948 r. udało się poświęcić trzeci kościół prowizoryczny. Inauguracja przez arcybiskupa Wendelina Raucha odbyła się w budynku usługowym dawnych koszar artyleryjskich (róg Breisacher Straße i Güterlinie).

Kapituła prowizorycznych kościołów zakończyła się na przełomie lat 1954/55 wraz z budową nowego kościoła św. Józefa. Dzisiaj w budynku dawnego kościoła znajduje się *Sozial- und Jugendzentrum Breisacher Hof*.

23 stycznia 1955 r. uroczyście wmurowano kamień węgielny a 11 grudnia 1955 r. wikariusz generalny ks. dr Simon Hirt dokonał konsekracji kościoła. 1 marca 1956 r. ustanowiono samodzielną parafię św. Józefa. Od tego czasu w parafii było tylko dwóch proboszczów: ks. Hans Schöffel (1913-1992) sprawował posługę duszpasterską w latach 1949-1983. Jego następcą ks. Hansjörg Rasch kierował parafią od 1983 do 2014 roku. W latach 2001-2014 parafia tworzyła wraz z parafią *Herz Jesu* jednostkę duszpasterską *Freiburg-Stühlinger*. Od 2015 roku jest częścią jednostki pastoralnej *Seelsorgeeinheit Freiburg Mitte*. W latach 2015-2018 duszpasterską troskę o parafię przejął proboszcz katedralny ks. dziekan Wolfgang Gaber. Od 2018 do 2020 r. głównym duszpasterzem tej jednostki duszpasterskiej był O. Markus Fischer OP, później ks. dziekan Christoph Neubrand. Obecnie funkcje koordynatora duszpasterstwa w *Seelsorgeeinheit Freiburg Mitte* pełni ks. dziekan Alexander Halter.

Dzwony w kościele Św. Józefa

Od 1955 do 1985 roku trzy stalowe dzwony wzywały wiernych do kościoła św. Józefa. Dzwony te miały już za sobą małą historię, zanim rozbrzmiały z kościoła św. Józefa. Parafia św. Urbana

nabyła je po I wojnie światowej w zastępstwie, gdyż stare dzwony z brązu zostały przerobione na armaty. Po tym, jak parafia mogła sobie pozwolić na zakup nowych dzwonów z brązu, przekazano stalowe dzwony jako dar dla parafii św. Józefa, która chciała wybudować kościół. Ponieważ jednak budowa kościoła nie powiodła się, parafia św. Józefa wypożyczyła dzwony z parafii Świętej Rodziny, z której wieży biły aż do 1955 roku. W latach osiemdziesiątych stalowe dzwony były w tak złym stanie, że trzeba było zakupić nowe dzwony. Dwa ze stalowych dzwonów stoją dziś na placu kościelnym, trzeci został подарowany parafii na Węgrzech.

Od 1985 r. cztery dzwony z brązu biją w kościele św. Józefa. Poświęcenie dzwonów odbyło się w dniu 20 października 1985 r. przez proboszcza katedry Gerharda Hecka i proboszcza Hansjörga Rascha.

Dzwon 1

Józef – „Za wstawiennictwem św. Józefa,
niech rozkwitnie praca naszych rąk”

Dzwon 2

Maryja – „Niech mi się stanie według
słowa Twego”

Dzwon 3

Jan Chrzciciel – „Przygotowujcie drogę
Panu”

Dzwon 4

Chrystus – „Ja jestem Drogą, Prawdą i
Życiem”

Sztuka sakralna w kościele Św. Józefa

Głównym projektantem i autorem wyposażenia wnętrz był miejscowy artysta Rainer Dorwarth (1924-2015). Studiował on u Rudolfa Dischingera i Adolfa Strabe w Państwowej Akademii Sztuk Pięknych we Freiburgu oraz w Atelier Andre Lhote w Paryżu. W 1955 r. Dorwarth zaprojektował witraże do nowego kościoła św. Józefa „Dobra Nowina Boża”. Kilka lat później zaaranżował wizerunek na tylnej ścianie prezbiterium „Bogaty połów ryb z Chrystusem w centrum”. Po remoncie wnętrza w 1994 r., artysta otrzymał zlecenie zaprojektowania stacji Drogi Krzyżowej składającej się z 15 paneli.

Obecność Polskiej Misji Katolickiej w kościele Św. Józefa

Od 1993 r. kościół św. Józefa jest głównym kościołem Polskiej Misji Katolickiej we Freiburgu, gdzie odbywały się przez dekady regularnie Msze święte. Wcześniej polskojęzyczne duszpasterstwo sprawowane było w różnych świątyniach.

Od 1980 r. proboszczem PMK Freiburg był ks. Krzysztof Kilarski. Od 1995 r. do chwili obecnej proboszczem jest ks. Stanisław Stec, którego wspomagają wikariusze: ks. Paweł Wawrzyniak (2015-2017), ks. Tomasz Drożyński (2017- do chwili obecnej).

Z biegiem lat o polskiej obecności w świątyni świadczyły obrazy zawieszane na ścianach. W wystroju kościoła św. Józefa można zauważyć rodzime akcenty:

- Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, który umieszczony jest w kaplicy maryjnej.
- Obraz św. Jana Pawła II na tylnej ścianie kościoła obok kaplicy spowiedzi świętej.
- Obraz Jezusa Miłosiernego umieszczony przy bocznych drzwiach wejściowych.

Działalność duszpasterska przy kościele Św. Józefa

Kościół to nie jest zwykła organizacja, do której się zapisuje, jak do jakiejś „ein Verein”, ale rodzina, do której się przynależy. Oprócz Mszy Św. i nabożeństw przy kościele prowadzona jest regularna katecheza dla dzieci i młodzieży.

Przy kościele Św. Józefa swoją działalność prowadziły takie grupy jak:

Grupa modlitwena

Owoce „Roku Wiary” – ogłoszonym przez papieża Benedykta XVI w 2012 – było zawiązanie się w naszej misji grupy modlitwowej „Mater Ecclesiae”. Jest to grupa osób, które pragną wraz z innymi modlić się, uwielbiać Boga, prosić i dziękować Mu. Spotkania modlitwne tej grupy odbywają się systematycznie w każdy wtorek. W pierwszy wtorek każdego miesiąca grupa prowadzi adorację Najświętszego Sakramentu z nabożeństwem modlitwonym.

Żywy różaniec

Pierwsze Koło Różańcowe w naszej Misji zostało założone w czerwcu 1995 roku przez Ks. Proboszcza Stanisława Steca. W 2020 r, po 25 latach istnienia koła w naszej Misji powołano jeszcze jedno koło. Do jednego Koła należy 20 członków (4 części różańca x 5 tajemnic), a więc 40 osób z naszej Misji angażuje się w tę modlitwę.

Grupa duchowej adopcji

Pierwsze Przymierzenie odbyło się w naszej wspólnotcie 8 grudnia 2020 r. Do grupy należą kilkanaście osób.

Krąg biblijny

Od 2022 r. zawiązała się wspólnota ludzi, którzy pod kierownictwem kapłana chcą pogłębiać swoją znajomość Pisma św. Aby lepiej zrozumieć tekst natchniony potrzeba jego egzegezy, czyli wyjaśnienia historyczno – kulturowego oraz medytacji. Spotkania odbywają się raz w miesiącu.

Lektorzy

Lektor to osoba czytająca na głos teksty biblijne bądź liturgiczne w zgromadzeniu liturgicznym. Lektorem można nazywać każdego z wiernych, który wykonuje podczas Mszy świętej funkcje przewidziane dla lektora. W naszej Misji posługę lektora pełniło około 20 osób w różnym wieku.

Grupa dyskusyjna

Formą katechezy dorosłych w naszej misji były przez lata spotkania grupy dyskusyjnej. Zasadniczym celem pracy z dorosłymi jest pogłębianie ich wiary w sensie otwierania im dróg do osobistej formacji wiary. Spotkania otwarte odbywały się raz w miesiącu po piątkowej Mszy św. w biurze Misji.

Ministranci

Służba Liturgiczna to grupa dziewcząt i chłopców, którzy posługują przy celebracji Mszy Świętej oraz przy sprawowaniu pozostałych sakramentów i sakramentaliów (np. błogosławieństwa, nabożeństwa). W naszej Misji grupę ministrantów stanowi 10 osób.

Grupa muzyczna

W 2017 r. grupa osób pasjonujących się muzyką własnym asumptem stworzyła zespół muzyczny. Od 2018 r. zespół wspomaga grupę modlitewną w naszej misji. Celem grupy jest uwielbienie Boga, tworzenie klimatu sprzyjającego modlitwie w Kościele. Liczba osób tworzących grupę zmienia się w zależności od okoliczności i czasu.

Schola

Przed 20 laty pod kierunkiem naszej organistki p. Leokadii Czych powołana została do istnienia scholka dziewczęca. Liczba osób tworzących grupę zmieniała się na przestrzeni lat. Chórek towarzyszy głównie uroczystościom kościelnym podczas Mszy św. i uświetnia ważne uroczystości parafialne. Schola wspomagana jest przez dzieci i młodzież naszej misji.

Grupa rodzinna AL-ANON

Grupy Rodzinne AL-ANON są wspólnotą mężczyzn i kobiet - mężów, żon, krewnych oraz bliskich przyjaciół alkoholików. Dzielą się wzajemnie swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją. W AL-ANON można znaleźć pomoc w rozwiązywaniu problemów, jakie wynikają z dzielenia życia z osobą uzależnioną.

Grupa AA

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą osób, którzy chcą rozwiązywać swój wspólny problem i pomagać innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu. Najważniejszym celem dla uczestników jest pozostać trzeźwym i pomagać innym alkoholikom osiągnąć trzeźwość. Spotkania grupy AA odbywały się systematycznie w każdy piątek w salce pod kościołem.

Sakramenty udzielone w latach 1995-2024

	<i>Kościół św. Józefa</i>	<i>Kościóły filialne</i>
Chrzest	355	277
I Komunia św.	207	67
Bierzmowanie	181	-
Śluby*	35	50

*Ponadto biuro parafialne przygotowało 139 protokołów ślubnych (licencji) na zawarcie sakramentu w Polsce.

Hierarchowie goszczący w kościele Św. Józefa

Arcybiskup Szczepan Wesoły	1997
Kardynał Henryk Gulbinowicz	2004
Biskup Edward Janiak	2002, 2004, 2009, 2016, 2019
Biskup Wiesław Lechowicz	2017
Biskup Peter Birkhofer	2021
Arcybiskup Józef Kupny	2024
Biskup Maciej Małyga	2023, 2024

Polonijna aktywność społeczno-kulturalna przy kościele Św. Józefa

Kalendarium ostatnich dni:

☐ 16 marca 2025 r. – ostatnia niedzielna Msza Św. w kościele św. Józefa
☐ 18 marca 2025 r. – ostatnia Msza Św. w języku polskim, w przeddzień uroczystości Św. Józefa, Patrona świętyni
☐ 22 marca 2025 r. – ostateczna desakralizacja kościoła pod przewodnictwem Ks. Dziekana Alexandra Haltera (<i>Dompfarrer der Seellsorgeeinheit Freiburg Mitte</i>)
Definitywne zamknięcie świątyni (w niedalekiej przyszłości wyburzenie wszystkich obiektów)

Kościół św. Józefa nie doczekał 70-lecia swojego istnienia. Fakt ten przyjmujemy z głębokim bólem i smutkiem. Jest nam po ludzku przykro, ale w perspektywie paschalnej wiary w Zmartwychwstałego Pana nie tracimy nadziei.

Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przez minione lata tworzyli klimat modlitwy i polskiej duchowości ponad podziałami, partykularnymi interesami i własnym egoizmem. To w tym miejscu przez długie lata odbywały się spotkania Polaków na emigracji.

Jednocześnie informujemy, że **od 23 marca 2025 r. Msze Św. w języku polskim będą sprawowane w kościele św. Michała na Haslach** (Carl-Kistner-Straße 49, 79115 Freiburg im Breisgau).